

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

INFORMARE
privind participarea la
Sesiunea anuală 2021 a Adunării Parlamentare a
Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (AP OSCE)

- (on line și Viena, 30 iunie-6 iulie 2021)-

Nr. XXXVII/642

18 august 2021

În perioada 30 iunie-6 iulie a.c. s-a desfășurat Sesiunea anuală 2021 a AP OSCE, on line și cu prezență fizică, ca urmare a intrării în vigoare a *Regulilor provizorii ale AP OSCE privind situații de urgență și reuniuni online pe durata pandemiei COVID-19.*

Programul sesiunii a inclus:

- reuniuni online ale celor trei Comisii generale ale AP OSCE (Comisia generală pentru democrație, drepturile omului și chestiuni umanitare; Comisia generală pentru probleme economice, știință, tehnologie și mediu; Comisia generală pentru probleme politice și securitate), în care au fost examinate rapoarte pe tema generală a sesiunii: *Consolidarea multilateralismului în vremuri de criză globală: un apel parlamentar pentru acțiuni viitoare*, în perioada 30 iunie-2 iulie;
- reuniune, în format hibrid, a Comisiei permanente a AP OSCE (online și la Centrul de Congrese Hofburg, Viena), în ziua de 5 iulie;
- sesiunea plenară a AP OSCE, în format hibrid (online și la Centrul de Congrese Hofburg, Viena), în ziua de 6 iulie.

Senatul României a fost reprezentat la Sesiunea anuală de dl senator Radu-Mihai Mihail, președintele Delegației (reuniuni online și cu prezență fizică), dl senator Lucian Romașcanu și dl senator Cătălin-Daniel Fenechiu, membri titulari ai Delegației (reuniuni on line).

Camera Deputaților a fost reprezentată de dnii deputați Costel-Neculai Dunava (reuniuni online și cu prezență fizică), Hajdu Gabor și Sorin Muncaciu, membri titulari ai delegației, precum și de dna deputat Christine Thellmann, membru supleant (reuniuni on line).

În ziua de 30 iunie a.c., a avut loc reuniunea Comisiei generale pentru democrație, drepturile omului și chestiuni umanitare.

Președintele comisiei, dl Kyriakos Hadjiyianni (Cipru) a remarcat tragicul impact al pandemiei de COVID-19 din ultimul an și jumătate, nu în ultimul rând asupra instituțiilor democratice. “Ne-am obișnuit cu toții cu tragediile zilnice și complicațiile cauzate de pandemie, dar consecințele asupra societății sunt, de asemenea, importante,” a declarat Hadjiyianni. “COVID afectează profund funcționarea noastră democratică, dar nu o împiedică neapărat. Diferența dintre cele două aspecte este determinată de voința politică de a depăși provocările.”

Dna Kari Henriksen (Norvegia), raportorul comisiei a precizat că multe dintre țările OSCE s-au confruntat cu creșterea autoritarismului, restricții legate de libertatea media, atacuri asupra jurnaliștilor, numeroase cazuri de violență domestică, și “o pandemie virtuală de discurs de ură față de minorități, refugiați și migranți și alte persoane vulnerabile.” A subliniat importanța diplomației multilaterale în revigorarea încrederii în instituții. “Abordările unilaterale sunt deseori mai facile pe termen scurt, dar nu oferă soluții sustenabile.” “Trebuie să consolidăm dialogul, chiar și în format online, centrat pe obiective umanitare și pe nevoile comunităților, dacă dorim remedii de durată. Putem toți beneficia de experiențele celorlalți și să oferim consultanță pe platforma AP OSCE.” Dna Henriksen i-a încurajat pe parlamentari să utilizeze instrumentele de care dispune OSCE, inclusiv baza legislativă a ODIHR, precum și recomandările Înalților comisari ai OSCE pentru minoritățile naționale și respectiv pentru libertatea presei.

Dna Henriksen a atras atenția în mod special asupra consecințelor conflictelor nesoluționate din spațiul OSCE, referindu-se inclusiv la impactul umanitar major al conflictului din Ucraina și din peninsula Crimeea anexată în mod ilegal, precum și al conflictului din Nagorno-Karabah. “Observăm în alte zone, cum ar fi de exemplu Georgia, că impactul umanitar continuă mult timp după ce armele au tăcut. În acest context, fac un apel către parlamentari să ceară guvernelor lor să găsească voința politică pentru soluționări reciproc avantajoase ale acestor conflicte.”

În cadrul dezbaterilor asupra raportului, parlamentarii au subliniat că OSCE, cea mai mare organizație de securitate la nivel mondial, poate și trebuie să dețină un rol cheie într-o abordare reinnoită a soluționării conflictelor, centrate pe om, într-o eră post-COVID. Mai mulți participanți și-au exprimat îngrijorarea în ceea ce privește situația drepturilor omului în Belarus și în Federația Rusă, inclusiv ca urmare a recentelor arestări ale opozanților puterii din aceste state.

În ziua de 1 iulie a.c., s-au desfășurat lucrările Comisiei generale pentru probleme economice, știință, tehnologie și mediu.

Dna Elona Gjebrea Hoxha (Albania), raportorul acestei comisii s-a referit în prezentarea sa la necesitatea consolidării multilateralismului în această perioadă de criză globală, subliniind că, din experiența COVID-19 comunitatea internațională trebuie să învețe cum să gestioneze mai bine pe viitor crize similare și să protejeze în mod corespunzător planeta prin politici mai responsabile.

Președintele comisiei, dna Doris Barnett (Germania) a evidențiat unele din cele mai importante amenințări mondiale, și anume: sănătatea publică, corupția, spălarea de bani, finanțarea terorismului, schimbările climatice și poluarea mediului.

Pandemia a arătat cum dinamica socio-economică poate afecta securitatea și stabilitatea. Actuala criză a sănătății a arătat, de asemenea, că trebuie să acționăm ca o comunitate globală pentru a răspunde eficient la provocările globale. Lăsând la o parte interesele partizane naționale, vom utiliza cel mai bine știința, tehnologia și inovarea pentru ca lumea să devină sustenabilă și rezilientă.

În acest context, dna Barnett a remarcat că dezvoltarea rapidă a vaccinurilor împotriva COVID-19 nu ar fi fost niciodată posibilă dacă toate statele nu ar fi realizat gravitatea situației și nu ar fi cooperat pentru a identifica o soluție comună la această problemă globală, argumentând că aceeași logică trebuie să se aplice și altor provocări globale.

Raportorul Hoxha a evidențiat modul în care COVID-19 a subminat economia în întreaga lume și a afectat viețile a miliarde de oameni, insistând asupra necesității coordonării eforturilor în abordarea unei multitudini de probleme complexe conexe. Ea a remarcat că un aspect foarte important al raportului său se referă la rolul pe care parlamentarii trebuie să îl aibă în ceea ce privește construirea unei lumi noi, post-COVID, care să abordeze nevoile de dezvoltare în mod eficient, și să protejeze planeta în ansamblu. Referitor la securitatea economică, s-a subliniat că ajustările politice și sociale reprezintă o urgență pentru creșterea rezilienței în fața unor șocuri viitoare similare. Protecția mediului trebuie să se afle în centrul agendei securității, dat fiind că degradarea mediului reprezintă una dintre cele mai urgente amenințări cu care se confruntă civilizația umană.

Hoxha a făcut apel la maximizarea eforturilor de consolidare a unui model de dezvoltare durabilă în care factorii economic, social, de mediu și de sănătate publică primesc atenție egală. "Cred cu tărie că trebuie să accelerăm tranziția către energia cu emisii reduse de carbon, să promovăm o economie mai responsabilă, care prețuiește sustenabilitatea mediului și valorifică oportunitățile legate de revoluția digitală și inovațiile tehnologice."

În cadrul dezbaterilor, parlamentarii au abordat și alte chestiuni, precum managementul migrației și necesitatea de a vaccina toți migranții, indiferent de statutul lor juridic. Violența sporită împotriva femeilor pe perioada pandemiei a reprezentat o temă de mare îngrijorare, la fel ca și riscurile tot mai mari de contrabandă și trafic de ființe umane.

Vicepreședintele comisiei, dl Artur Gerasymov (Ucraina) precum și unii reprezentanți speciali AP OSCE au adus în atenție alte teme de preocupare majoră, precum: corupția, spălarea de bani și finanțarea terorismului, dar nu în ultimul rând utilizarea internetului pentru radicalizare, impactul economic al pandemiei asupra tinerilor și necesitatea de a susține întreprinderile mici și mijlocii pentru a reduce șomajul. Schimbările climatice au fost

considerate, de asemenea, o prioritate, inclusiv importanța utilizării instrumentelor pentru stabilirea prețului carbonului, precum și impactul conflictului din Ucraina asupra mediului.

În ziua de 2 iulie a.c., s-au desfășurat lucrările Comisiei generale pentru probleme politice și de securitate.

În deschiderea reuniunii, președintele comisiei, dl Richard Hudson (SUA) a apreciat că cel mai important rol al comisiei este acela de a "acționa pentru o regiune OSCE liberă și pașnică, în care toate statele participante să pună în aplicare pe deplin principiile fundamentale convenite în Actul Final de la Helsinki." În acest context, Hudson a menționat o serie de activități recente ale comisiei, inclusiv reuniunea parlamentară online cu privire la rolul OSCE în ceea ce privește transparența și predictibilitatea în chestiuni militare.

Dl Laurynas Kasciunas (Lituania), în calitate de raportor al comisiei, a reamintit participanților că pandemia de COVID-19 nu va fi singura provocare neașteptată cu care comunitatea internațională se va confrunta în anii următori. "Doar dacă vom apăra cu toții spiritul Helsinki vom putea rezolva în mod temeinic crizele viitoare și vom putea asigura securitatea cuprinzătoare a electoratului nostru," a declarat Kasciunas. El și-a exprimat regretul că amenințări majore de securitate continuă să afecteze spațiul OSCE, pornind de la agresiuni militare împotriva țărilor vecine, ocuparea și anexarea ilegală a teritoriilor, până la violarea drepturilor omului și libertăților fundamentale. "La asta asistăm, din păcate în fiecare zi," a mai precizat Kasciunas.

Tocmai de aceea este momentul să ne asigurăm că principiile sunt susținute prin acțiuni. "Noi, parlamentarii, suntem în mod special responsabili pentru acest lucru, pentru că trebuie să căutăm să ne responsabilizăm guvernele în ceea ce privește politicile și deciziile lor," a declarat dl Kasciunas.

Raportorul a mai evidențiat câteva provocări pe care le-a identificat ca fiind prioritare: criza multilateralismului, conflictele Rusia-Ucraina, Nagorno-Karabah și Georgia, chestiunea transnistreană, provocări emergente de securitate cibernetică, impactul pandemiei asupra amenințărilor transnaționale și represiunea politică. Referitor la Ucraina, dl Kasciunas a reamintit că AP OSCE a făcut nenumărate apeluri pentru restabilirea suveranității Ucrainei și retragerea tuturor forțelor Federației Ruse.

Vicepreședintele comisiei, dl deputat Costel Neculai Dunava și-a exprimat susținerea pentru mecanismele OSCE, precum Documentul de la Viena și Tratatul Open Skies, care reprezintă măsuri importante de consolidare a încrederii. Dl Dunava a remarcat că nu este nevoie să inventăm nimic ci doar să facem în așa fel încât ceea ce există deja să funcționeze mai bine. Pentru aceasta, este necesar să se respecte în totalitate acordurile multilaterale existente.

În cadrul dezbaterilor, președintele Delegației Parlamentului României la AP OSCE, senatorul Radu-Mihai Mihail, s-a referit la necesitatea soluționării conflictelor din regiunea Mării Negre, active sau prelungite, care subminează grav securitatea în Europa și climatul de încredere dintre state și a evocat rolul pe care îl poate avea AP OSCE în formularea unui răspuns mai eficient la crizele emergente și situațiile de conflict.

Senatorul Radu-Mihai Mihail a subliniat sprijinul ferm al României pentru o reglementare politică cuprinzătoare și durabilă a conflictului transnistrean, prin intermediul mecanismului oficial de negociere (formatul „5+2”), bazată pe respectarea suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova, în granițele sale recunoscute internațional, cu un statut special pentru Transnistria, și fără să îi fie afectat parcursul european.

Parlamentarii OSCE au atras atenția asupra impactului umanitar al conflictelor, amenințărilor precum extremismul violent și terorismul, *frontierizarea* Georgiei, provocările din Mediterana și statutul Ciprului. De asemenea, și-au exprimat susținerea pentru implementarea în totalitate a Acordurilor de la Minsk în ceea ce privește soluționarea conflictului din estul Ucrainei.

A fost exprimată preocuparea pentru deteriorarea generală a securității în spațiul OSCE, și, în acest context, unii participanți s-au referit la Codul de conduită cu privire la aspectele politico-militare ale securității, instrument important pentru standardizarea conduitei forțelor de securitate, atât în cadrul statului cât și în relațiile dintre state. Având în vedere situația actuală a tensiunilor, a fost subliniată necesitatea respectării legislației internaționale și asigurarea controlului democratic în materie de forțe armate.

Amenințările continue la adresa securității și atacurile asupra multilateralismului demonstrează necesitatea consolidării și susținerii sistemului internațional, au apreciat participanții la reuniunea online a Comisiei generale pentru probleme politice și de securitate. Parlamentarii au apreciat că milioane de persoane suferă în urma violențelor și sunt deplasate ca urmare a conflictelor prelungite, că au sporit amenințările asociate cu războiul cibernetic, au proliferat actorii nestatali și războaiele hibrid, valorile OSCE sunt tot mai adesea puse sub semnul întrebării, astfel încât este nevoie de un răspuns îndrăzneț și decisiv.

Reuniunea Comisiei permanente a AP OSCE a avut loc în ziua de 5 iulie a.c. în format hibrid (cu prezență fizică la Viena și on line).

Au fost audiate rapoartele președintelui AP OSCE, trezorerului și al secretarului general al Adunării.

În cadrul Comisiei permanente nu s-a ajuns la un consens cu privire la dezbateră în plenul Adunării a următoarelor trei teme de urgență și anume: *concentrarea militară cu efect destabilizator a Federației Ruse în apropierea Ucrainei, în Republica Autonomă a Crimeii ocupată temporar și în orașul Sevastopol, Ucraina, Marea Neagră și Marea Azov; creșterea manifestărilor de ură, intoleranță, violență și discriminare în regiunea OSCE; dizidența în Belarus.*

Ca urmare, potrivit *Regulilor provizorii ale AP OSCE privind situații de urgență și reuniuni online pe durata pandemiei COVID-19*, cei trei inițiatori au avut posibilitatea să conteste această decizie urmând ca dezbateră temelor de urgență să fie supuse la vot la sesiunea plenară din ziua de 6 iulie a.c..

Lordul Bowness a prezentat membrilor Comisiei permanente activitățile desfășurate de la ultima ședință a Comisiei (Reuniunea de iarnă a AP OSCE, care a avut loc în format exclusiv online).

DI Peter Juel-Jensen (Danemarca), trezorerul AP OSCE, a prezentat raportul financiar al Adunării precum și situația contribuțiilor financiare naționale anuale. Membrii Comisiei permanente au aprobat bugetul Adunării pentru anul financiar 2021 – 2022.

Ultimul punct pe agenda Comisiei permanente s-a referit la calendarul viitoarelor reuniuni ale AP OSCE, și anume:

- Reuniunea de iarnă 2022 (Viena, februarie 2022);
- Sesiunea anuală 2022 a AP OSCE (Birmingham, Marea Britanie, iulie 2022).

În ultima zi a Sesiunii anuale (6 iulie a.c.), au fost alese, prin vot online, noile structuri de conducere ale Adunării. Adunarea a validat reînnoirea mandatului dlui deputat Costel Neculai Dunava de vicepreședinte al Comisiei generale pentru probleme politice și de securitate. Dna Margareta Cederfelt (Suedia) a fost aleasă în funcția de președinte al AP OSCE pentru un mandat de un an.

S-a adresat membrilor Adunării președintele în exercițiu al OSCE, ministrul suedez al afacerilor externe, Ann Linde. “În calitate de președinte în exercițiu al OSCE am putut constata direct cât de importantă este contribuția Adunării Parlamentare în susținerea angajamentelor comune ale statelor participante la OSCE” a declarat dna Linde. “O felicit pe Margareta Cederfelt pentru alegerea sa în funcția de președinte AP OSCE și aștept cu nerăbdare să cooperăm mai strâns, în cadrul președinției suedeze.”

În deschiderea sesiunii plenare, președintele în exercițiu, Lordul Peter Bowness (Marea Britanie) a subliniat rolul important al parlamentarilor în ceea ce privește monitorizarea legislației, care trebuie să răspundă cu adevărat problemelor pe care le abordează.

“Criza de COVID-19 ne-a impus să rămânem vigilenți în scopul protejării parlamentarismului însuși,” a declarat Bowness. “Trebuie să ne canalizăm toată energia politică iar împreună cu guvernele noastre să susținem activitatea OSCE și implementarea angajamentelor.” De asemenea, lordul Bowness în ultima sa intervenție în calitate de președinte al Adunării, a pledat pentru organizarea unui summit al OSCE în viitorul apropiat.

După câștigarea alegerilor, dna Cederfelt s-a angajat ca, în calitate de președinte, să militeze pentru respectarea principiilor responsabilității, incluziunii și respectului față de fiecare țară. “Consider că OSCE, ca organizație de securitate, este unică,” a declarat Margareta Cederfelt. “Perspectiva largă de securitate a OSCE este un avantaj pentru noi.”

Dna Cederfelt a remarcat că parlamentarii care tocmai au fost aleși au o responsabilitate uriașă în ceea ce privește asigurarea unei regiuni sigure, cu respectarea drepturilor omului, democrației și integrității teritoriale a tuturor statelor. De asemenea, a precizat că schimbările climatice reprezintă una dintre prioritățile sale de top, și și-a exprimat speranța ca lumea să renască mai puternică după pandemia de COVID-19.

În cadrul sesiunii plenare, participanții au votat trei chestiuni de urgență.

“Creșterea manifestărilor de ură, intoleranță, violență și discriminare în regiunea OSCE,” inițiată de senatorul american Ben Cardin, solicită statelor participante la OSCE să adopte un Plan de acțiune OSCE anti-discriminare, echitate și incluziune pentru a consolida capacitatea de aplicare a legislației referitoare la combaterea discriminării, susținerea eforturilor societății civile de a gestiona extremismul și discriminarea.

“Abordarea generală a dizidenței în Belarus,” inițiată de dna Farah Karimi (Olanda), face referire la subminarea dreptului de întrunire pașnică și la libertatea presei în această țară și solicită autorităților din Belarus să reconsidere restricțiile legate de organizarea evenimentelor de masă pașnice și libertatea presei. Se solicită, de asemenea, ca Belarusul să elibereze toți deținuții politici, să demareze dialogul cu opoziția și să permită organizarea de alegeri libere și corecte care să fie monitorizate de observatori OSCE.

“Concentrarea militară cu efect destabilizator a Federației Ruse în apropierea Ucrainei, în Republica Autonomă a Crimeii ocupată temporar și în orașul Sevastopol, Ucraina, Marea Neagră și Marea Azov; creșterea manifestărilor de ură,” inițiată de dl Mykyta Poturaiev (Ucraina), exprimă preocuparea față de modul în care Federația Rusă a desfășurat, în luna aprilie, exerciții militare de proporții, la granița cu Ucraina, fără ca acest lucru să fie anunțat. Se solicită Federației Ruse să își retragă trupele, armele și echipamentul militar din Crimeea, și să își respecte angajamentele asumate prin Documentul de la Viena din 2011, cu bună credință.

În cadrul sesiunii plenare, participanții au audiat rapoartele liderilor recentelor misiuni de monitorizare electorală, precum și ale președinților Comisiilor ad-hoc, și ale Reprezentanților speciali. Prezentările au vizat activitățile desfășurate în Adunare în domnii precum migrația, combaterea terorismului, chestiuni arctice, schimbări climatice, problematica de gen, etc.

Senator Radu-Mihai Mihail

Președintele Delegației Parlamentului României la AP OSCE

Redactat: A. Constantin, *consilier DRME-DGCPE*